

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

כללים וחוקים החלים על עורכי דין בישראל

עשרות אלפי עורכי דין פועלים כיום בישראל במגוון תחומי המשפט הפלילי והאזרחי. רובם ככולם מחויבים לחוקי המדינה ופעילותם גם נתונה לפיקוח על ידי ועדות ובתי דין משמעתיים. מטרת הכללים המחייבים את עורכי הדין היא להקנות ללקוחותיהם את הסיוע המלא שלו הם זכאים, להבטיח את איכות השירות, ולשמור על כבוד המקצוע ועל תקינות ההליכים המשפטיים.

עורכי דין חייבים לפעול על פי חוק

ראשית, מובן מאילוי כי עורכי דין פליליים ואחרים מחויבים לפעול על פי חוק מדינת ישראל, ואינם נהנים מכל הגנה מיוחדת. יתר על כן, עליהם לנהוג בזהירות מיוחדת מאחר שלעיתים קרובות נודעים להם פרטים הנוגעים לעבירות פליליות. אמנם, קיים חיסיון על הדברים שאומר לקוח לעורך דינו שאינו רשאי לגלות את הפרטים לכל גורם. ואולם, כלל זה אינו תופס במספר מצבים מיוחדים, ובעיקר אם מסתבר לעורך הדין שקיימת סבירות גבוהה לעבירה פלילית חמורה שהלקוח עומד לבצע. כלומר, אם לעורך דין נודע מפי לקוחו או בדרכים אחרות שהאחרון עומד לבצע עבירה מסוג פשע (שעונשה 3 שנות מאסר ומעלה), מחובתו לדווח על כך למשטרה. אם לא כן, הוא עלול למצוא את עצמו מואשם בעבירת אי מניעת פשע. לכן עליו להבהיר ללקוח מראש את חובתו החוקית, ובכך למעשה להורות לו להיזהר בדבריו במהלך הפגישות.

יש לציין כי קיים מצב נוסף בו עשוי עורך הדין לגלות פרטים חסויים לרשות, כאשר סכסוך הקשור לשכר טרחה פורץ עם לקוחו, והדבר מגיע לבית המשפט. במקרה זה, יימסרו פרטים הנוגעים לפגישותיהם, אך לא כאלו שאינם קשורים לסכסוך עצמו. מעבר לכך, במסגרת תפקידו עשוי עורך הדין לבוא במגע עם אנשים נוספים הקשורים לתיק, ועליו לפעול בהתאם לאיסורים ולהוראות של חוק לשכת עורכי הדין וחוק העונשין. לדוגמה, עליו להימנע מכל מעשה העלול להוות שיבוש הליכי משפט, כגון הצעת טובות הנאה בתמורה להימנעות מעדות, או לפנות לחשודים אחרים מבלי ליידע את סנגוריהם.

חובה לפעול על פי כללי האתיקה של לשכת עורכי הדין

היסוד להתנהלותם האתית של עורכי הדין בישראל מצוי בחוק לשכת עורכי הדין משנת 1961, שממנו נובעות גם תקנות אתיות מיוחדות המובאות בכללי הלשכה משנת 1986. מדובר בתקנות הנוגעות בין היתר ליחסים עם הלקוח, עם בית המשפט, ולשמירה על כבוד מקצוע עריכת הדין בכלל. כללים אלו נשמרים, מפוקחים ונאכפים על ידי ועדות האתיקה ובית הדין המשמעת, כאשר בכל המחוזות בארץ פועלות ועדות הדנות בתלונות הנוגעות להתנהלות שאינה אתית. מאידך, בית הדין המשמעת עוסק בעבירות משמעת שביצעו עורכי דין, ואילו עבירות פליליות המיוחסות להם נידונות כרגיל בבתי המשפט בישראל.

מהם כללי האתיקה שחלים על עורכי הדין בארץ

כאמור, ישנה שורה ארוכה של תקנות אתיות המחייבות את עורכי הדין. לצד שמירה על כבוד המקצוע ובית המשפט, רובן עוסקות ביחסים עם הלקוחות. מטבע הדברים, עורך הדין נחשף למידע רגיש ביותר ועל מנת שהלקוח יוכל לעבוד עימו בשיתוף פעולה מלא, ולקבל את התמיכה הראויה, עליו לבטוח בו במאה אחוזים. על כן, כפי שראינו עורך הדין מחויב בשמירת חיסיון והדבר נכון גם לגבי כל גורם במשרדו. בנוסף, על איש המקצוע לייצג את לקוחותיו במסירות ובנאמנות, ושלא לפעול מתוך ניגוד אינטרסים הנובע ממניעיו שלו או של אנשים אחרים.

מעבר לכך, בדומה לתחומי עיסוק אחרים גם עורך הדין מחויב להסדיר את פעילותו מול לקוחותיו, לרבות שכר הטרחה שניתן בכסף

18/07/2024

077-5006206

ת. 052-6885006

בלבד במקרה של עו"ד פלילי, פתיחה של חשבון מיוחד במקרים מסוימים, מועדי התשלום ואופן סיום ההתקשרות בין שני הצדדים.

ובאשר לשמירה על כבוד המקצוע, התקנות מורות בין היתר כי הפגישות עם הלקוחות חייבות להתקיים במקומות הולמים, שפרסומו של עורך הדין באמצעי התקשורת ייעשה מבלי לפגוע בכבוד מקצועו, ושהמשרד עצמו ישמש לפעילות משפטית בלבד. לבסוף, עורך הדין מחויב גם לשמור על כבוד בית המשפט, לרבות מסירת האמת במלואה, פסיקות מעודכנות ועובדות נכונות, שאם לא כן הוא עלול למצוא את עצמו מואשם בעבירת בזיון בית המשפט.